

Dunaji s koalicijo. Razen jednega se nobeden narodnih poslancev ni upal prav ogrevati za koalicijsko politiko. Iskrene zagovornike je koalicija imela jedino mej Nemci, kar dobro osvetljuje njen pomen in njeno vrednost.

Reči pa moramo, da najvspešneje je pa bilo delovanje deželnega zbora na narodnogospodarskem polji. Storilo se je več jako važnih sklepov, zlasti se je mnogo storilo za vodovode, kateri so jako potrebni za nekatere kraje. Posebno za Dolenjsko se je veliko storilo. Še pozni rodovi bodo imeli korist od tega, kar se je v deželnem zboru letos ukrenilo. Videlo se je pa tudi pri teh vprašanjih, da se daleč motijo tisti, ki mislijo, da so narodno gospodarske razmere polje, na katerem bi Slovenci z Nemci lahko vkupe delovali. V več važnih narodnogospodarskih vprašanjih kakor v vprašanji zastran gorenjskih pašnikov, v vprašanju vodovoda v Suho krajino so Nemci zavzemali povse drugačno stališče nego Slovenci. Njim ni pred očmi občni blagor prebivalstva, zlasti ne blagor našega kmetstva, temveč jedino interesi velike industrije in pa velikega posestva. Najbolj so pa to pokazali, ko je bil razgovor o novi železniški zvezi s Trstom.

Kdor količkaj pozna razmere v naši deželi, ve, da bi naši deželi največ koristila železnica iz Škofjeloke v Divačo. Naši Nemci, zlasti njih vodja baron Schwegel pa na vso moč zagovarja železnico skozi Bohinj. Ta železnica bi v prvi vrsti koristila le kranjski obrtni družbi, večino dežele bi pa od te proge ne imela prav nobene koristi. Našim Nemcem je obrtna družba več nego naše kmetijstvo, več nego napredek naših mest.

Zborovanje kranjskega deželnega zbora je nam pokazalo, da moramo biti jako previdni, ako imamo opraviti z našimi Nemci, če nečemo našega naroda pripraviti v veliko narodno pa tudi narodnogospodarsko nevarnost. Posebno ne smemo za nobeno ceno slepo tavati za Nemci in zaupati vabljivim glasovom.

Politični pregled.

Mladočehi. — Dunajski listi nekoliko manj zabavljajo proti Mladočehom. Nekateri jih celo po malem hvalijo. Celo konservativni „Vaterland“ več tako ne maha po njih. Mladočehi v tem svoje politike niso premenili in torej mora biti kak drug povod tej premembi. Koncem deželnega zbora je Nemec dr. Hallwich v kaj laskovem govoru priznal, da so Mladočehi pri vsem pozeitivnem delu pridno sodelovali. Priznaval je, da je Nemcem potrebna češčina in izrekel nado, da se nemški in češki narod sama mej sabo sporazumeta brez sodelovanja družih faktorjev. Mladočehi so na to dali še precej laskav odgovor. Te laskave govore so pa z nekakim strahom poslušali veleposestniki. Začeli so se bati, da se Mladočehi in Nemci sporazumijo in potem sami ostanejo povse brez vsega vpliva v deželnem zboru. Dunajski listi so nehali Mladočehe napadati, ker je mogoče, da bodo kdaj sodelovali z Nemci. Glasilo veleposestnikov „Vaterland“ si pa tudi misli, da ne gre preveč hujskati proti Mladočehom, ker bi vsled tega Mladočehi se tem prej utegnili zavezati z Nemci. Potem bi za češke veleposestnike minoli lepi časi, ne bili bi več odločilen faktor v avstrijski notranji politiki.

Državni zbor zopet zboruje. V jedni prvih sej mu je vlada predložila zakon o omejevanji krošjarstva. Ta zakon bi bil jako koristen in bi posebno veliko pripomogel, da bi se nekoliko odkrižali židovskih krošnarjev, ki povsod vsiljujejo svoje slabo blago in peharijo neskušene ljudi. Liberalni listi so pa jako nevoljni z načrtom tega zakona in kriče, da bode s tem trgovina na škodi za več milijonov. Ker v državno-zborski večini odločujejo liberalci, je malo upanja, da bi novi načrt zakona bil vsprejet. Najverjetnejše je, da obleži v odseku.

Volilna reforma. — Vlada je naznanila vodjam koalicijskih strank načela, po katerih sestavi novi volilni red. Govori se, da se indirektne volitve pridrže v kmetijskih občinah in da se napravi nova kurija 40 do 50 poslancev, v kateri bodo volili delavci v mestih. Kmetijski delavci pa volilne pravice še ne dobé, menda zaradi tega, ker se veleposestniki boje, da bi njih hlapci in delavci ne začeli politikovati in premišljati svojega neugodnega stanja. Nemškim konservativcem bode s tem tudi ustrezno, ker imajo tudi strašen strah pred hlapci, ker menda socialne razmere v planinskih deželah na deželi niso baš vzgledne. V državnem zboru se je dosedaj že večkrat slišalo tožiti o slabih hlapcih, ali če bi hlapci dobili volilno pravico, bi pa utegnili kaj izvedeti o slabih gospodarjih.

Civilni zakon na Ogerskem. — Generalna debata o civilnem zakonu, to je predmet, s katerim se sedaj bavi ogerska zbornica poslancev. Razprave so kaj burne. Posebno se pa opaza, da je jako pičlo število tistih govornikov, ki bi s cerkvenega stališča pobijali civilni zakon. Navadno pa pobijajo vladno predlogo s strankarskega ali pa državno-pravnega stališča. Toliko je že gotovo, da se vsprejme v zbornici poslancev z veliko večino. Katoliki upajo na gospodsko zbornico, katero upanje je pa pač slabo. Gospodska zbornica se bode javljne upala upirati vladi, ker se jej je bati, da jo sicer še odstranijo. Ko se je bila uprla mešanim zakonom z židi, so jo takoj preustrojili in jej vzeli mnogo vpliva, sedaj bi je pa utegnili kar pomesti.

Nemčija. — Te dni pričela se je v nemškem državnem zboru razpravljati trgovinska pogodba z Rusijo. Nekateri računijo, da bo vlada dobila večino in bo tako sprejeta pogodba, drugi zopet hočejo vedeti, da bo predloga pala. Veliko razločka pri številu glasov gotovo ne bode. Brezdvomno je, da vlada razpusti zbornico, če se pogodba zavrže.

Srbija. — Razmere v Srbiji so še vedno iste. Milan ne zapusti Belegagrada in zaradi tega vse zmešnjave in nevolja mej narodom. Mej radikaleci kaže se že očitna agitacija in hujskanje proti dinastiji. Policija je več agitatorjev že zaprla. — Rusija zahteva baje odločno, da zapusti Milan srbsko ozemlje in je zagrozila, da pretrga vse diplomatske zveze s Srbijo, če se to ne zgodi. — Gotovo je, da bi Milan takoj odšel, ko bi se mu dal kak denar. Tega mu pa skoro Srbija ne bo dovolila, ker mu je že itak dosti dala. Če se bo pripetilo, da bo tekla kri, na vesti bo imel vse Milan.

Italija. — V zbornici je predložil finančni minister program za uredbo državnega gospodarstva. Deficit za l. 1894/95. je preračunjen na 177 milijonov lir, dolgovi finančne uprave znašajo pol milijarde. Za uredbo državnega gospodarstva je minister predlagal prihranke pri upravi v znesku 45 milijonov in zvišanje davkov in davščin za 100 milijonov lir. Vrh tega je najeti posojilo. Poslanci niso bili nič kaj zadovoljni z nasvetom finančnega ministra, kajti povišanju davkov se odločno zoperstavljajo. Bi li Italija zamogla zmagovati še višje davke, ki so že itak največji, je prav dvomljivo. Drugače pač naj si pomagajo, prenehajo naj s carinskim bojem s Francijo in v vojaške namene naj ne vtikajo toliko milijonov in kmalu bodo finančne razmere zboljšane. — Čuje se, da je kralj dovolil, da se njegovi dohodki iz državne blagajnice skrečijo za več milijonov frankov.